



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

Nr. 056 Data: 14.06.2022

Comisiei Electorale Centrale a Republicii Moldova

Recomandări

cu referire la proiectul de hotărâre privind aprobarea Conceptului Sistemului de vot prin internet „e-Votare”

În conformitate cu anunțul privind consultarea publică a proiectului de hotărâre privind aprobarea Conceptului Sistemului de vot prin internet „e-Votare”, Alianța Organizațiilor pentru Persoanele cu Dizabilități (AOPD) în calitate de Platformă activă în promovarea drepturilor persoanelor cu dizabilități (63 organizații), susține inițiativa de digitalizare a procesului electoral și vine cu unele propuneri de completare indicate mai jos.

Participarea activă în procesul electoral, inclusiv a persoanelor cu dizabilități, necesită instrumente TIC utile și accesibile. Din păcate, pentru o mare parte a populației, conținutul web este dificil de utilizat sau este inutilizabil. Consolidarea unei societăți informaționale în Moldova necesită un acces egal la tehnologiile informaționale pentru toți cetățenii. Astfel, pentru a asigura accesul persoanelor cu dizabilități la sistemul de votare electronic, propunem a se ține cont de prevederile generale ce reglementează accesibilitatea paginilor web.

Propunem utilizarea noțiunilor de accesibilitate în conformitate cu Legea nr. 60 din 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități:

accesibilitate – ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic, transporturilor, precum și a mediului informațional și comunicațional, incluzând tehnologiile și sistemele informaționale și comunicațiile, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a drepturilor și de îndeplinire a obligațiilor persoanelor cu dizabilități în societate;

design universal – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar;

La fel, considerăm necesar a se ține cont de următoarele aspecte:

- Dezvoltarea sistemelor informaționale destinate prestării serviciilor publice în formă electronică se efectuează obligatoriu în baza designului universal.
- La achiziția de echipamente și softuri, instituțiile publice vor avea în vedere respectarea criteriului de accesibilitate.
- Asigurarea paginii web cu obținerea audio și citirea automată a textului, într-un mod cât mai ușor și simplu de utilizat cu posibilitatea de accesare cu un simplu click.



Alianța Organizațiilor pentru Persoane cu Dizabilități din Republica Moldova

Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Serghei Lazo, 40 et.3 of 10, MD-2004, IDNO 1013620006757

E-mail info@aopd.md; +37379222505 www.aopd.md, www.incluziune.md

- Asigurarea accesului persoanelor cu diferite tipuri de dizabilități (mintale, vizuale, auditive) la conținutul web, în așa fel ca să permită persoanelor cu dizabilități să perceapă, înțeleagă, navigheze și să interacționeze eficient cu pagina.
- Perceptibilitate informației și componentele interfeței către utilizator trebuie prezentate astfel încât să poată fi percepute prin văz, prin auz și/sau tactil.
- Componentele paginii web în special a interfeței și conținutul trebuie să fie logice și ușor de înțeles.
- Utilizarea instrumentelor necesare pentru asigurarea confidențialității votului în rândul persoanelor cu dizabilități și excluderea riscului de fraudare a votului prin intermediul paginii web, în special pentru persoanele cu dizabilități aflate în instituțiile rezidențiale.

De asemenea, pentru a asigura accesibilitatea conținutului paginii web pentru utilizatorii cu dizabilități, vă rugăm să țineți cont în procesul de elaborare/actualizare a paginilor web de următoarele documente:

1. *Evaluarea accesibilității web în administrația publică centrală*¹;
2. *Ghid pentru accesibilizarea paginilor web ale instituțiilor publice*².
3. *Recomandările WAI (Web Accessibility Initiative*³) *privind asigurarea posibilității utilizării resurselor site-urilor de către persoanele cu dizabilități*;
4. *Recomandările WCAG (Web Content Accessibility Guidelines)*⁴;
5. *Recomandările W3C privind testarea paginilor WEB*⁵.

Platforma AOPD își manifestă deschiderea spre cooperare și dialog constructiv, în vederea îmbunătățirii calității documentului și vine cu solicitarea de a face public, ulterior, tabelul de sinteză a recomandărilor conform prevederilor Legii nr. 239 din 13.11.2008 privind transparența în procesul decizional.

Cu respect,

Galina CLIMOV

Director executiv

¹ <https://bit.ly/3Hjtmnp>

² <https://bit.ly/3xO259l>

³ <http://www.w3c.org/WAI>

⁴ <http://www.w3.org/TR/WCAG21>

⁵ <http://validator.w3.org>